

Factsheet

Gezond Groen voor iedereen

Resultaten van het onderzoek
GGroen naar de ervaring met
groen in kwetsbare wijken.

Oktober 2025

0 Doel van het onderzoek

Groen kent vele gezondheidsvoordelen. Groen bevordert bewegen, de mentale gezondheid en het leggen van sociale contacten. Groen draagt ook bij aan verkoeling en schone lucht.

In het project GGroen is onderzocht wat bewoners van kwetsbare wijken vinden van het groen in hun wijk. Wanneer maken ze gebruik van het groen? Welke drempels ervaren zij? Daarnaast is er gesproken met professionals over hoe deze drempels weggenomen kunnen worden. Deze factsheet belicht de laatste twee punten.

2 Onderzoekopzet

- **Doelgroepen:** Ca. 80 inwoners uit twee kwetsbare wijken in Maastricht (Mariaberg en Wittevrouwendeld), met diversiteit in leeftijd, achtergrond en mobiliteit. 34 professionals uit Zuid-Limburg, werkzaam bij gemeenten, woningcorporaties en welzijnsorganisaties.
- **Methoden:** wandelinterviews, photovoice¹, foto-elicitering², participatieve observatie, beleidsinterviews.
- **Focus:** betekenis en gebruik van groen in kwetsbare wijken (toegankelijkheid, sociale beleving, gezondheid).

4 Adviezen

- **Ontwikkel** groen samen met bewoners, zorg voor veilige, toegankelijke plekken dichtbij;
- **Vergroen** dagelijkse routes (scholen, winkels), bescherm tegen scooterrisico's;
- **Stimuleer** pluktuinen, tiny forests, klimaatadaptieve speeltuinen en informatieve wandelroutes;
- **Ondersteun** buurtgroen via subsidies en acties, voorbeelden, praktische hulp en duidelijke beheerrollen;
- **Bevorder** participatie via laagdrempelige wijk-activiteiten, persoonlijke uitnodigingen en monitoring;
- **Werk** structureel samen; betrek gemeente, woningcorporaties, buurtorganisaties, sleutelfiguren in de wijk; koppel beleid aan meetbare doelen.

Bevindingen

- **Beleid:** steun voor normen (3-30-300), maar let op het toevoegen van maatwerk voor de wijk en kwaliteit van het groen; groen is geen doel op zichzelf maar heeft juist vele functies, gebruik die (groen als communicatiemiddel);
- **Drempels voor bewoners:** dagelijkse routes niet groen, slechte toegankelijkheid, zelf vergroenen moeilijk, sluit niet aan bij behoeftes, gebrek aan sociaal contact, onvoldoende ondersteuning, onduidelijkheid over verantwoordelijkheid, groen niet aantrekkelijk / geen duidelijke functie.

Roadmap GGroen

Conclusie

Gezond groen bevordert gezondheid, welzijn en sociale cohesie in kwetsbare wijken. Alleen met maatwerk, echte samenwerking en kwaliteitsfocus ontstaan duurzame, toegankelijke groene leefomgevingen.

Gezondheidsvoordelen van groen

- **Fysiek:** meer beweging, minder stress, sneller herstel;
- **Mentaal:** minder eenzaamheid, beter welzijn;
- **Sociaal:** versterkt community en vertrouwen;
- **Klimaat adaptief:** verkoeling, wateropvang bescherming tegen hitte.

¹ Photovoice is een participatieve onderzoeksmethode waarbij deelnemers met behulp van zelfgemaakte foto's hun leefwereld en ervaringen in beeld brengen en bespreken.

² Foto-elicitering houdt in dat bestaande of gemaakte foto's worden gebruikt als gespreksstarter om dieper in te gaan op beleving, betekenis of herinnering rond een bepaald thema.

Tijdens dit onderzoek hebben wij gesproken met burgers en met professionals werkzaam bij gemeenten, woningcorporaties en diverse maatschappelijke organisaties. Hieronder vatten wij de belangrijkste genoemde drempels en bijbehorende adviezen samen.

DREMPELS	ADVIEZEN
De vaste routes van buurtbewoners zijn niet groen	Niet iedereen heeft toegang tot een (openbaar) vervoersmiddel. Sommige bewoners lopen naar hun bestemmingen. Vergroen de gebieden waar men al loopt en komt, zoals rond supermarkten, buurthuizen en scholen. Denk daarbij ook aan de routes naar en verbindingen tussen deze plaatsen.
Het huidige groen nodigt niet uit en/of heeft geen duidelijke bestemming	Zorg dat het groen een duidelijk doel dient zodat het mensen uitnodigt om er gebruik van te maken. Denk bijvoorbeeld aan een educatieve wandeling of aan een pluktuin voor zowel bloemen als voedsel. Organiseer activiteiten op deze plaatsen om gebruik te stimuleren.
Slechte toegankelijkheid en bereikbaarheid	Verbeter wandelpaden voor mensen die minder goed ter been zijn en zorg voor een goede aansluiting met het openbaar vervoer. Beperk overlast van scooters, e-bikes en ander verkeer op en rond wandelpaden.
Er is weinig groen in de omgeving	Particulier groen kan een uitkomst zijn voor meer groen in de wijk. Bevorder groen door lokale initiatieven zoals tegelwipacties. Denk ook aan de mensen zonder tuin, door 'verticaal' te vergroenen. Dit kan bijvoorbeeld door het ondersteunen van de aanleg van geveltuintjes of groene balkons. Maak dergelijke acties breed toegankelijk.
Lastig om zelf te vergroenen	Ondersteun mensen bij het zelf vergroenen van hun tuin, gevel of balkon. Zoek in deze ondersteuning de variatie waarbij meer of minder inspanning van bewoners wordt gevraagd. Denk bijvoorbeeld aan een onderhoudsarme tuin zonder tegels.
Gebrek aan sociale contacten of thuisgevoel	Betrek bewoners bij het creëren van betaalbare activiteiten in het groen die aansluiten bij hun behoeften. Organiseer wandelgroepen, sporttoernooien of tuinteams. Zorg bij het werven en het uitnodigen dat kwetsbare groepen extra aandacht krijgen.
Het groen sluit niet aan bij de behoeftes	Maak altijd gebruik van burgerparticipatie, in elk stadium van het proces tijdens vergroeningsprojecten en daarna. Hiermee wordt het actief betrekken en uitvragen van de behoeftes van burgers bedoeld. Communiceer doorlopend met behulp van lokale bladen, borden of social-mediacampagnes. Betrek hierbij lokale organisaties, zoals opbouwwerkers, jeugdwerkers en natuureducatie. Zij weten wat een buurt nodig heeft.
Onvoldoende ondersteuning bij buurtinitiatieven	Mensen willen graag verantwoordelijkheid dragen en meedenken, maar hebben daarbij behoefte aan ondersteuning. Vergemakkelijk en ondersteun aanvraagprocessen, of neem het financiële aspect uit handen. Hierdoor maak je het proces beter toegankelijk, en verklein je de kans dat de uitkomst niet aansluit bij een kwetsbare wijk.
Onduidelijkheden over verantwoordelijkheid rondom groen	Het is vaak niet duidelijk wie het groen beheert; woningbouw, de gemeente, of is het aan de bewoners zelf? Wees hier duidelijk over.

COLOFON

Het GGroen-project

GGroen is een initiatief van het RuimteGids Consortium. Dit is een samenwerking tussen GGD Zuid-Limburg, AWPG Mosa, Universiteit Maastricht (CAPHRI), en de gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen en Kerkrade.

Dit project is gefinancierd door ZonMw: 11010012310003.

Onderzoeksmethoden

We combineerden [bewoners- en beleidsonderzoek](#):

- **Burgeronderzoek:** gesprekken met ~80 bewoners uit Mariaberg en Wittevrouwenveld, waarvan 21 diepte-interviews.
- **Beleidsonderzoek:** interviews met 34 professionals van gemeenten, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties.

Deze integrale aanpak verbindt leefwereld en beleid om gerichte aanbevelingen te doen.

Studiepopulatie

Bewoners

- Periode: juli 2024 – april 2025
- Locaties: Mariaberg & Wittevrouwenveld
- ~75 bewoners + 4 huurdersvereniging
- Diverse achtergronden qua leeftijd, opleiding, werkstatus en gezondheid

Professionals

- 17 gemeentelijke beleidsmakers (sociaal, fysiek, gezondheid)
- 8 woningcorporatiemedewerkers
- 9 vertegenwoordigers maatschappelijke organisaties (natuur, jeugd, kwetsbare groepen)